

AKTIVNI TURIZAM KARLOVAČKE ŽUPANIJE

Zdelar, Marija

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:800802>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-07**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA

Marija Zdelar

AKTIVNI TURIZAM KARLOVAČKE ŽUPANIJE

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2021.

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA

Marija Zdelar

AKTIVNI TURIZAM KARLOVAČKE ŽUPANIJE

ZAVRŠNI RAD

Kolegij: Osnove specifičnih oblika turizma

Mentor: dr.sc. Mateja Petračić

Matični broj studenta: 0618614024

Karlovac, srpanj 2021.

ZAHVALA

Ovom prilikom zahvaljujem se svojoj mentorici dr.sc. Mateji Petračić na prenesenom znanju, danim savjetima te onome što mi je najviše trebalo, strepljenju i poticaju da završim ovaj studij.

Isto tako zahvaljujem se i svojoj obitelji koja je bila strpljiva i puna razumijevanja glede vremenskog perioda koliko moje studiranje traje

Hvala!!!.

SAŽETAK

U ovom završnom radu pojmovno se obrađuje pojam aktivnog turizma kao i specifični oblici aktivnog turizma. Nadalje, definira se i sam pojam aktivnog turista. Na jednostavan način objašnjava se razlika između *hard* i *soft* turizma te se navode potrebni uvjeti koje je pružatelj usluga dužan sprovesti u skladu sa zakonom prilikom provođenja usluga aktivnog turizma. Nadalje se pobliže opisuju specifični oblici aktivnog turizma svaki pojedinačno. Neizostavan dio ovog rada je primjena primjera na nivou Karlovačke Županije. Svaki od specifičnih oblika detaljno se opisuje na primjeru Karlovačke Županije. Cilj ovoga rada bio je valorizirati ponudu aktivnog turizma u Karlovačkoj županiji te na svakom specifičnom obliku valorizirati ponudu Karlovačke županije uz naglasak na buduće planove i projekte koje Karlovačka Županija planira provesti s ciljem razvoja aktivnog turizma u Karlovačkoj Županiji.

KLJUČNE RIJEČI: aktivni turizam, Karlovačka županija, specifični oblici turizma

SUMMARY

This final paper conceptually deals with the concept of active tourism as well as specific forms of active tourism. Furthermore, active tourist is being defined. The difference between hard and soft tourism is explained in a simple way and the necessary conditions that the service provider is obliged to implement in accordance with the law when conducting active tourism are stated. Furthermore, the specific forms of active tourism are described in more detail. An indispensable part of this paper is the application of examples at the level of Karlovac County. Each of the specific forms is described in detail on the example of Karlovac County. The aim of this paper was to valorize the offer of active tourism in Karlovac County and in each specific form to valorize the offer of Karlovac County with emphasis on future plans and projects that Karlovac County plans to implement to develop active tourism in Karlovac

KEY WORDS: active tourism, Karlovac County, specific forms of tourism

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada	1
1.2. Izvor podataka i metode prikupljanja	1
1.3. Sadržaj i struktura rada	1
2. TEORIJSKE SPOZNAJE O AKTIVNOM TURIZMU	3
2.1. OBLICI AKTIVNOG TURIZMA	5
2.1.1. Biciklizam	7
2.1.2. Slobodno penjanje	7
2.1.3. Planinarenje	8
2.1.4. Golf	9
2.1.5. Jahanje	10
2.1.6. Sportski ribolov	10
2.1.7. Rafting	11
2.1.8. Paragliding	12
2.1.9. Paintball	13
2.1.10. Kupanje	13
3. PRIRODNE ZNAČAJKE ZA RAZVOJ AKTIVNOG TURIZMA KARLOVAČKE ŽUPANIJE	15
4. AKTIVNI TURIZAM KARLOVAČKE ŽUPANIJE	16
4.1. Biciklizam	16
4.2. Rafting-kanuing-kajak	20
4.3. Ribolov	21
4.4. Jahanje	24
4.5. Špiljarenje	24
4.6. Planinarenje i pješaćenje	26
4.7. Paintball	29
4.8. Kupanje	30
4.9. Zipline	32
5. PRETPOSTAVKE ZA RAZVOJ AKTIVNOG TURIZMA U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI	33

6. ZAKLJUČAK.....	35
POPIS LITERATURE.....	37
POPIS TABLICA.....	38
POPIS ILUSTRACIJA.....	38

1.UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet ovoga rada je aktivan turizam Karlovačke županije. Cilj rada je prikazati koji su to oblici aktivnog turizma mogući unutar Karlovačke županije

1.2.Izvor podataka i metode prikupljanja

Izvori podataka koje sam koristila za pisanje ovog rada su internetski izvori te stručne knjige. Osim navedenih podataka korišteni su i podaci iz osobnih izvora i iskustava te podatci dobiveni od djelatnika Turističke zajednice Karlovačke županije. Prilikom prikupljanja podataka korištena je desk metoda istraživanja, dok su za obradu podataka korištene metoda kompilacije i metoda sinteze.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Rad je podijeljen u nekoliko glavnih dijelova gdje se na kraju sve spaja u zaključak. Prvo poglavlje sačinjava uvod koji je raščlanjen na predmet i cilj rada, izvore podataka i metode prikupljanja te sadržaj i strukturu rada. U drugom poglavlju definira se aktivni turizam, nakon kojega u trećem poglavlju slijedi definiranje posebnih oblika aktivnog turizma. Nakon općeg dijela koji se nalazi u prva tri poglavlja, slijede četvrto poglavlje kojega definiraju prirodne značajke Karlovačke županije kao pretpostavke za razvoj aktivnog turizma. Nakon toga nalazi se poglavlje koje opisuje sve oblike aktivnog turizma koji su mogući na području Karlovačke županije. Pred sami kraj rada nalazi se poglavlje koje navodi pretpostavke za razvoj aktivnog

turizma u Karlovačkoj Županiji i a kraju rada dolazi zaključak, iza kojega se nalazi popis literature, tablica i popis slika.

2. TEORIJSKE SPOZNAJE O AKTIVNOM TURIZMU

Aktivni turizam spada u specifične oblike turizma, tj. turistička kretanja koja su uvjetovana određenim motivom koji turiste pokreće na putovanje u destinaciju gdje je turistička ponuda prilagođena željama odnosno specifičnim interesima turista s ciljem ostvarenja željenog doživljaja.¹

Prema definiciji u Zakonu o pružanju usluga u turizmu koji je stupio na snagu 1. siječnja 2018. godine (NN 130/17) "turističke usluge aktivnog i pustolovnog turizma su aktivnosti na kopnu, vodi i zraku, na otvorenom ili neuređenom prirodnom okruženju ili u posebno uređenim i opremljenim mjestima koje zbog svojih specifičnosti predstavljaju rizik od ozljeda i njihovih posljedica za korisnike"²

Povećanjem fonda slobodnog vremena i financijskih sredstava dolazi do pojave sve veće želje za putovanjem i odmorom čiji je sadržaj baziran na provođenju aktivnosti van stalnog mjesta boravka. Tako sektor aktivnog/pustolovnog turizma postaje jedan od najvažnijih oblika turizma. Kako se navodi u nekim istraživanjima, u Europi je više od 50% putovanja vezano uz sport i rekreaciju, a aktivni oblici odmora postaju najbrže rastući segment turističke potražnje. Posljednjih 15-tak godina taj sektor raste oko 20% godišnje i čini oko 20% ukupnog svjetskog turističkog tržišta te 25% svih paket aranžmana u Europi. Radi se o opsegu sve značajnijoj i brzo rastućoj grupi proizvoda za koju neki operatori prijavljuju rast do 30% godišnje, koja uključuje, primjerice, brdski biciklizam, kajaking i kanuing, rafting, ali i lov, ribolov i zimske sportove te sportske pripreme.³

U narednom poglavlju prikazuju se uvjeti za pružanje usluga u aktivnom turizmu prema zakonu Republike Hrvatske.

¹ Hrvatska enciklopedija: [https://enciklopedija.hr/\(05.08.2020.\)](https://enciklopedija.hr/(05.08.2020.))

² Hrvatska gospodarska komora: [https://www.hgk.hr/\(05.08.2020.\)](https://www.hgk.hr/(05.08.2020.))

³ Strategija razvoja turizma Ivanić-Grada [http://www.ivanic-grad.hr/\(10.08.2020.\)](http://www.ivanic-grad.hr/(10.08.2020.))

Pružatelj usluge dužan je:⁴

1. odgovarajuću opremu za pružanje usluge, uz deklaraciju ovlaštenih proizvođača ili atestiranu prema važećim standardima, držati u ispravnom stanju
2. upotrebljavati opremu prema uputama proizvođača
3. prilikom nuđenja usluge navesti koju osobnu opremu za sigurnu realizaciju aktivnosti mora imati sam korisnik, a koju će u okviru cijene usluge osigurati pružatelj usluge
4. prije započinjanja pružanja usluge istaknutom informacijom u pisanom obliku i usmeno upoznati korisnika usluge s vrstama rizika provođenja usluge, načinom korištenja opreme te s procjenom rizika, planovima i procedurama otklanjanja opasnosti
5. osigurati korisnika usluge od posljedica nesretnog slučaja i staviti mu na raspolaganje informaciju o uvjetima osiguranja sklopljenog s osiguravateljem u Republici Hrvatskoj ili državi ugovornici Europskog gospodarskog prostora ili Švicarskoj Konfederaciji
6. za pružanje usluge angažirati osobu koja ima odgovarajuće domaće ili strano uvjerenje odnosno certifikat kojim se utvrđuje sposobnost i razina vještine obavljanja aktivnosti iz članka 92. stavka 1. Zakona
7. ispunjavati posebne uvjete

Za obavljanje pojedine aktivnosti aktivnog ili pustolovnog turizma, kao i za organizaciju manifestacija koje uključuju takve aktivnosti utvrđuju se posebni uvjeti.

Popis aktivnosti koje se smatraju turističkim uslugama aktivnog i pustolovnog turizma utvrđuje Hrvatska gospodarska komora i navodi da su to sljedeće :⁵ kanuing , špiljarenje, slobodno penjanje, biciklizam, jahanje, kajak po rijekama, veslanje na dasci,rafting,, zipline, aktivnosti u okviru adrenalinskih parkova, padobransko jahanje/paragliding, skakanje s užetom.

Za aktivnosti aktivnog i pustolovnog turizma koje se provode u planinama i na nepristupačnim prostorima organizator i/ili osobe koje ih provode dužne su izraditi procjenu rizika, planove i procedure otklanjanja opasnosti za svaku pojedinu aktivnost i lokaciju na kojoj se usluga pruža.

⁴ Ibid

⁵ Ibid

Ukoliko pružatelj usluga smatra da bi provođenje aktivnosti bilo rizično za maloljeanu ili čak i punoljetnu osobu, on ih može odbiti

2.1. OBLICI AKTIVNOG TURIZMA

Oblike aktivnog turizma analiziram u nastavnim poglavljima, od kojih izdvajam specifični oblik turizma pod nazivom avanturistički turizam. Avanturistički odnosno pustolovni turizam odnosi se na sve turističke aktivnosti koje sadrže barem dvije od tri sljedeće komponente: fizičku aktivnost, interakciju s kulturnom tradicijom i susret s prirodom te kao takav ostavlja brojne pozitivne učinke na zdravlje ljudi, okolinu i ekonomski rast što ne čudi da se sve više turističkih destinacija okreće ka razvoju upravo ovog oblika turizma. S obzirom na ponašanje koje zahtijevaju pojedine aktivnosti, aktivni turizam dijeli se na soft turizam ili meki turizam i hard turizam odnosno tvrdi turizam.

U kategoriju **Hard turizam** uključuju se aktivnosti koje su poprilično zahtjevne i visokorizične te kao takve zahtijevaju visoki nivo posebnih vještina te profesionalnog vodiča kako bi se rizik od mogućih nezgoda smanjio. Za 'hard' varijantu avanturističkog turizma u praksi se ustalio i termin adrenalinski turizam. U ove oblike turizma spada ronjenje, speleologija, paragliding te druge zahtjevne aktivnosti na moru i vodama

Soft turizam predstavlja turizam koji je povezan s aktivnostima gdje je razina opasnosti veoma niska i nisu potrebne nikakve posebne vještine ili iskustvo. Bit ovakvog tipa turizma je u istraživanju područja koja nisu tipična za turiste, kao što su istraživanje relativno nerazvijenih destinacija. U ove oblike turizma spada pećanje, biciklizam, kampiranje, pješaćenje, skijanje na vodi.

Motivi sudionika imaju veze s uživanjem, pojavom adrenalina u susretu s opasnošću, primjenom određenih vještina, ali i potrebe za uvidom u nepoznato i 'skriveno'.

Avanturistički turizam uključuje putovanja koja za putnika predstavljaju osobni izazov, a čiji je glavni cilj istraživanje novih doživljaja uz određeni rizik i kontrolirani nivo opasnosti. Ovakva putovanja izvode se u prirodnom ili 'egzotičnom' ambijentu. U zavisnosti od rizika koji uključuje, avanturistički turizam može imati razne varijacije od soft do hard varijante. Što je

avanturistička komponenta ‘teža’, veći je i nivo fizičkog izazova, percipiranog rizika i elementa opasnosti. Neki od pojmova koji opisuju avanturistički turizam su: uzbuđenje, adrenalin, strah, izazov, ekspedicija, rizik, stimulacija, osvajanje, uspjeh.

Navedene aktivnosti koje se pružaju od strane pružatelja usluge ne smatraju se sportom te se provođenjem istih ne provodi niti jedna sportska djelatnost. Da bi bavljenje aktivnim odnosno pustolovnim turizmom bilo moguće, potrebno je zadovoljiti posebne uvijete za obavljanje pojedine aktivnosti aktivnog ili pustolovnog turizma. Iako je kao zakonski zahtjev dovoljan jedan od navedenih certifikata/uvjerenja sadržanih u popisu, preporučuje se da svi i voditelji i organizatori turističkih usluga aktivnog i pustolovnog turizma moraju završiti edukacije koje pružaju minimum znanja i vještina koje moraju posjedovati u pogledu sigurnog vođenja grupe, prevencije, meteorologije, kartografije, orijentacije, uočavanja opasnosti u prirodi, upravljanja rizicima i procjene situacije, organizacija akcije zbrinjavanja i spašavanja, te pružanja pomoći (u tipu HGSS i HGK edukacije), a potom nadograde u tehničkom smislu s odgovarajućim uvjerenjima/certifikatima. Preporučuje se i da pružatelji usluga kontinuirano provode proces internih edukacija iskusnijih⁶

⁶Turistički news portal: <https://hrturizam.hr/> (8.1.2021.)

2.1.1 Biciklizam

Biciklistički turizam definira se kao bilo koja aktivnosti koja je povezana s putovanjem, sa svrhom uživanja, a uključuje bicikl. Neki navode da je turist biciklist ona osoba koja se udalji najmanje 80 kilometara od svoga prebivališta i prenoći. Kao takav biciklizam objedinjuje socijalne, ekonomske i okolišne aspekte teritorija na kojem se odvija.

Biciklizam spada pod jedan od najbrže rastućih vrsta rekreacije, ali i turizma na globalnoj razini. Procjenjuje se da 48 milijuna ljudi bicikl koristi rekreativno, što uvelike pogodno djeluje na gospodarstvo, zdravlje, promet koji postaje sve više rasterećen i na posljetku ostavlja pozitivan utjecaj na okoliš.

Biciklizam, kao tip turizma, posebno je koristan za ruralne zajednice s obzirom na to da biciklisti koji prolaze traže male, slikovite seoske ceste koje nisu na glavnim državnim cestama.

2.1.2. Slobodno penjanje

Slobodno penjanje razvilo se je iz alpinizma odnosno planinarenja čijim je sudionicima osnovni cilj bio stići na vrh određene planine, a u penjanju po prirodnim stijinama ne gleda se visina već težina uspona. Penjanje kao oblik sporta nastalo je sredinom 80-ih godina 19. stoljeća kada je održano prvo službeno natjecanje 1985. u Bardonecchiji (Italija), dok je prvo svjetsko prvenstvo organizirano 1991. u Frankfurtu. Međutim, penjanje se spominje uz alpinizam i planinarstvo još od početka 19. stoljeća.⁷

Slobodno penjanje predstavlja savladavanje vertikalnih uspona na prirodnoj ili umjetnoj stijeni bez pomagala. Korištenje odgovarajuće opreme koja služi za sigurnost panjača je poželjno, međutim ne i neophodno. Oprema koju penjači koriste nije tako brojna i raznovrsna, ali mora biti kvalitetna jer o tome im ovisi život. Kao osnovni pribor navode se: penjački pojas, posebne tenisice za penjanje, karabineri, uža za penjanje. Oni moraju biti od najboljih materijala.

⁷ <https://repositorij.kif.unizg.hr/> (20.01.2021.)

2.1.3. Planinarenje

Planinarenje predstavlja širok pojam koji obilježava sve aspekte boravka u planinama kao kvalitetan oblik provođenja dokolice. Ono predstavlja kretanje snagom vlastitih nogu po planinama radi osobnog užitka.⁸te kao takvo u čovjeku razvija mnoge kvalitetne osobine kao što su: hrabrost, snalažljivost, fizičku izdržljivost, prilagodljivost, društvenost, smisao za razumijevanje prirode..⁹

Planinarenje u užem smislu nije sport s obzirom na to da je glavni cilj planinarenja uživanje i opuštanje u prirodi, a ne dokazivanje fizičke spremnosti i vještina s ciljem nadmetanja. Dok u širem smislu ipak je sport koji obuhvaća tjelesnu aktivnost s ciljem poboljšanja vlastitog zdravlja.

U planinarstvu može doći i do opasnosti koje mogu biti subjektivne i objektivne.¹⁰ Subjektivne su one na koje čovjek može sam utjecati, primjerice da se bolje pripremi ili da poradi na boljoj procjeni. Dok bi objektivne opasnosti bile one na koje čovjek ne može utjecati već su uvjetovane prirodnim uvjetima i okolnostima kao što su recimo zahtjevnost terena, vremenski uvjeti ili pak nešto treće.

Planinarski putevi su oni putevi koji su markirani posebnim markacijskim oznakama. Osnovna markacijska oznaka na planinarskim stazama je crveni krug s bijelom točkom u sredini, a najčešće se nalaze na deblu, većem kamenju ili pak metalnim cijevima. U pravilu bi trebale biti postavljene tako da se s lokacije jedne markacije može vidjeti sljedeća markacija.

Što se tiče infrastrukture u planinama, moguće se je skloniti u planinarskim domovima, planinarskim kućama ili pak planinarskim skloništima. Planinarski domovi najčešće su otvoreni stalno, vikendom i blagdanima te pružaju mogućnost okrepe i prehrane dok je planinarska kuća otvorena samo po dogovoru s planinskim udrugama koje o njima skrbe i za boravak u njoj potrebno je ili prije termina dolaska provjeriti je li otvorena ili najaviti svoj dolazak. Dok su planinska skloništa kao što i sama riječ govori oni objekti koji su stalno otvoreni odnosno

⁸ Čaplar, Alan. 2012. Planinarski udžbenik. Hrvatski planinarski savez. Zagreb. 13

⁹ Čaplar, Alan. 2011. Planinarski vodič po Hrvatskoj. Mozaik knjiga. Zagreb. 11.

¹⁰ Ibid

otključani i pružaju mogućnost skloništa za čiju posjetu nije važno najaviti svoj dolazak, ali je važno ponijeti vreću za spavanje i podložak. Planinarski domovi, kuće i skloništa razlikuju se od drugih objekata po standardiziranim plavim natpisima s imenom i vrstom kuće, nadmorskom visinom i nazivom onih koji njima upravljaju.

2.1.4. Golf

Golf je individualan sport koji se igra tako da igrač ispucava loptu s golf palicom u rupu. Cilj igre je ubaciti lopticu u rupu sa što manje udaraca palicom. Golf je jedan od najstarijih sportova, a svoj razvitak doživio je u Škotskoj još u 14. Stoljeću. Vjeruje se da je igra nastala od strane pastira koji su čuvajući ovce vrijeme kratili ubacujući "lopticu" u zečje rupe.

To je igra u kojoj su suprotstavljeni igrač i golf igralište. Svaki igrač ima lopticu i komplet palica. Bit je u tome da se loptica udarena palicom odvede od početnog područja "Tee" do rupe "*Hole*" i to sa što manje udaraca. Standardno golf igralište ima 18 polja koja u cjelini iznose 5-7 kilometara, a dužina pojedinog polja iznosi 60-600 metara.

Osnovna oprema svakog igrača je set palica, loptice, golf cipele i golf torba, a k tome još možemo dodati niz drugih stvari kao što su golf kolica, kišobran (golf se igra i po kiši), rukavice.

Golf turizam je jedan od najkonkurentnijih i najprofitabilnijih oblika turizma u svijetu, ali ne i u Hrvatskoj. Iako Hrvatska ima predispozicije za razvoj golf turizma, pogotovo u priobalju zbog lijepog vremena i mogućnosti igranja cijele godine, on se slabo gotovo pa i nikako razvija. 1999 godine donesen je plan za razvoj turizma temeljem kojeg su trebali biti izgrađeni golf tereni s 18 i više polja na 23 lokacije u Hrvatskoj. Do 2018.godine izgrađena su samo dva. Golf teren u zagrebačkom Blatu i drugi teren kod Savudrije. Uz ta novo izgrađena dva terena postoji još jedan na Brijunima koji je izgrađen prije Drugog svjetskog rata. Nažalost, unatoč želji za izgradnjom više golf terena, javljaju se problemi. Neki od problema koji koče i usporavaju gradnju golf

igrališta u Hrvatskoj su negativan imidž golfa u javnosti, što rezultira problemima podrške na lokalnim razinama, tromo administracija i velika normiranost što za posljedicu ima višegodišnje prikupljanje potrebnih dokumenata za izgradnju, također nesređene zemljišne knjige produljuju razdoblje pripreme projekata kao i sporost pravosuđa, pri tome visina različitih naknada otežava isplativost projekta, navodi je Siniša Horak.

2.1.5. Jahanje

Jahanje se provodi s ciljem istraživanja prirode, ali i u terapijske svrhe. Tako je danas priznato i dokazano kako jahanje pomaže djeci s poteškoćama u razvoju te tako pozitivno utječe na njihove njihovo opće fizičko i mentalno zdravlje.. Konjički turizam je značajan i rastući sektor turističke industrije.¹¹ Posljednjih nekoliko godina konjički turizam sve više se poistovjećuje s pojmom rekreacije U tom smislu, konjički turizam i rekreacija treba steći veću popularnosti i gospodarsko značenje. To će vjerojatno dovesti i do većeg korištenja jahanja u području medicine i rehabilitacije. Jahanje i boravak s konjima smatra se jednim od najugodnijih hobija i savršen način za opuštanje i bijeg od stresa svakodnevnog života.

Hrvatsko konjogojstvo ima veliku tradiciju, a upravo ta tradicija otvara mogućnosti za razvoj konjičkog turizma na području cijele Hrvatske.

2.1.6. Sportski ribolov

Sportski ribolov koji se još naziva i rekreacijskim ribolovom vrsta je ribolova u kojemu pojedinci odlaze na mjesta primijenjena za ribolov (rijeke, jezera) s ciljem pećanja ribe iz gušta i zabave. Primarni cilj nije da se riba nosi kući ili da se preprodaje, već da se uživa u čekanju ribe, a kad riba zagriže, slijedi najzabavniji dio, a to je izvlačenje ribe prema obali. Ono zna biti baš

¹¹ Konjički turizam , <https://www.researchgate.net/> (20.10.2020)

uzbudljivo s obzirom na to da riba pruža otpor pa tako ne rijetko zna doći i do problema kao što su recimo da se riba istragne s udice pa ode, ili se zapetlja u travu/lopoče ili riba jednostavno pruža takav otpor se ponekad vađenje ribe nakon što se je upecala, zna potrajati i po 30-40 minuta, a u nekim slučajevima i preko sat vremena.

Zakonom o ribolovu, pojedinac koji ima nakanu ići na pecanje prije svega mora nabaviti dozvolu odnosno kartu. Ona može biti godišnja i dnevna i obično vrijedi za određeno ribolovno područje. Ukoliko strani državljan ili domaći želi kupiti godišnju kartu tada mora imati položen ribički ispit. Za dnevnu kartu nije potrebno polagati ribički ispit.

Osim potrebne karte, potrebno je i poznavati par općih pravila sportskog ribolova:¹²

- ❖ jedna osoba smije imati najviše tri štapa i po najviše jednu udicu po štapu, a iznimka su varalice koje smiju imati najviše dvije udice na jednoj varalici
- ❖ športski ribolov svih vrsta pastrva te mladice, glavatice i lipljana smije se obavljati samo s jednim ribolovnim štapom i s jednom umjetnom mušicom ili varalicom
- ❖ prilikom ribolova soma u plovilu se smije koristiti jedno bućkalo, ribolovni štap ili ribolovna uzica s jednom udicom
- ❖ umjetni mamac - mušica smije imati jednu udicu s ili bez kontrakuke
- ❖ veličina varalice kod ribolova mladice ili glavatice ne smije biti manja od 18 cm

Svako ribolovno društvo ima pravo odrediti svoja interna pravila kada je riječ o najvećem dopuštenom dnevnom ulovu u kilogramima ili komadima, noćnom ribolovu.

2.1.7. Rafting

Rafting ili rječarenje je vrsta sporta koji se obično odvija na rijeci , gdje se grupa ljudi (između 4 i 10) spušta gumenim čamcem niz riječne brzace, s ciljem uzbuđenja, avanture i druženja. Rafting je, iako spada u skupinu ekstremnih sportova prvenstveno vid sportske rekreacije.

¹² **Ministarstvo poljoprivrede:**<https://ribarstvo.mps.hr/> (25.08.2020.)

Čamci za rafting napravljeni su od izuzetno otporne višeslojne gume te imaju više odvojenih zračnih komora. Duljina rafta iznosi između 3 i 6 metara.

U većini slučajeva raft ima i kormilara odnosno "skipera", koji sjedi na krmi rafta i kormilom ili, češće, veslom, upravlja i navodi raft kroz riječne brzace.

Za skipera je važno da svi članovi rafta slušaju dane upute i surađuju kako ne bi došlo do eventualnih nezgoda i povreda, ali i kako bi samom skiperu bilo ugodnije i lakše provoditi grupu po određenoj ruti.

Rafting kao takav od sudionika zahtjeva dobru fizičku kondiciju s obzirom na to da sudionici moraju veslati, a to ne rijetko postaje problem jer se čovjek brzo umori ili ga počne boljeti ruka ili rame od napora na koje sam nije navikao. Iako zvuči malo zamorno, ujedno tako pruža i veliku dozu adrenalina prvenstveno onda kada se s raftom prelazi preko brzaca. Pa tako u ljetnim mjesecima, kada ni rijeke više nisu tako hladne rafting pruža odlučnu priliku za adrenalin, zabavu i naravno osvježenje.

Svaki putnik u raftu ("rafter") opremljen je veslom, zaštitnim plutajućim prslukom i kacigom. Precizne upute daju se početnicima, obično turistima, kojih se ovi moraju striktno pridržavati tijekom raftinga.

Težina spusta podijeljena je u 6 skupina od najlakših do onih koje su opasne po život.

2.1.8. Paragliding

Padobransko jedrenje najčešće se povezuje s planinskim i brežuljkastim područjima zbog činjenice da je najlakše polijetanje ostvariti na nakošenim terenima, a zbog visinske razlike moguće je prijeći veće udaljenosti. Padobransko jedrenje je letenje u zračnim strujama s padobranskom jedrilicom odnosno laganim zrakoplovom bez vlastitog pogona i bez krute osnovne konstrukcije. Pilot sjedi u pojasu koji je ovješten ispod padobranskog krila sastavljenog od većeg broja komora, a oblik krila održava se pomoću špagica koje spajaju padobran i pojas, tlaka zraka koji ulazi kroz otvore na čeonj strani krila te putem aerodinamičnih sila na vanjskoj konturi. Dužina i visina leta ovise o vremenskim uvjetima ali i o visini uspona pa je tako moguće

provesti i nekoliko sati u zraku preletavajući nekoliko stotina metara ukoliko se spušta s nekoliko tisuća metara visine¹³

Kao alternativa planinama u nizinskim predjelima sve je aktualnija vuča parajedrilica pomoću specijalnih vitla koja pomoću potezne sile daju letjelicama potrebnu brzinu i visinu. Vitla za vuču su još uvijek dosta kompliciranija alternativa jednostavnom uzletu s padine te na tom području ima dosta mjesta za napredak, kako u samim metodama uzleta, tako i u sustavima za vuču.

2.1.9. Paintball

Tako zvani paintball svoje početke bilježi još 80-tih godina 20-og stoljeća kada su se suprotne “ratne” ekipe međusobno gađale kuglama napunjenim bojom uljem i želatinom te napravljene tako da se razbiju i ostave obojani trag.

Može se igrati na otvorenim ali i u zatvorenim prostorima koji su uređeni ili prirodnim ili umjetnim materijalima te se kao takvi ukapaju na teren i igračima služe kao paravan. Cilj igre je eliminirati protivnički tim dizanjem zastave, osvajanjem skrivenog objekta te obranom ili napadom specifične lokacije. U ovom slučaju veličina i tip terena ovise o igračima.

2.1.10. Kupanje

Kupanje se može definirati kao aktivnost koja djeluje veoma pogodno na fizičko, ali i psihičko zdravlje čovjeka, a može se provoditi u bazenima, rijekama, jezerima te u moru.

Korisnici kupališnog turizma su djeca različite životne dobi koja imaju priliku sudjelovati u raznoraznim programima učenja plivanja, zabavnim programima i sportskim aktivnostima kao što su parkovi na vodi, pedaline ili pak odbojka na pijesku. Uz djecu tu su i korisnici srednje i starije životne dobi koji najčešće kupanje koriste kao tjelesnu aktivnost koja im pripomaže u

¹³ Parajedrilice, http://repozitorij.fsb.hr/2786/1/15_05_2014_Diplomski_rad_Ivan_Pavlovic.pdf (8.8.2020)

unapređenju zdravlja u vidu rekreacijskih, terapijskih ili pak rehabilitacijskih postupaka, a u navedeno kao način odmaranja od svakodnevice.

3. PRIRODNE ZNAČAJKE ZA RAZVOJ AKTIVNOG TURIZMA KARLOVAČKE ŽUPANIJE

Prostor Karlovačke županije ima površinu od 3.644 km² i politički je organiziran kroz pet gradova (Karlovac, Ogulin, Duga Resa, Ozalj i Slunj) i sedamnaest općina (Barilović, Bosiljevo, Cetingrad, Draganić, Generalski Stol, Josipdol, Kamanje, Krnjak, Lasinja, Netretić, Plaški, Rakovica, Ribnik, Saborsko, Tounj, Vojnić i Žakanje).

Prostor Karlovačke Županije kontaktni je prostor dviju geografskih regija, Panonske i Gorske Hrvatske.

Sagledavajući prirodne značajke Karlovačke županije uočava se bogata raznolikost i isprepletenost različitih prirodnih vrijednosti i reljefnih karakteristika¹⁴ koje na aktivnog turista ostavljaju nezaboravan dojam. Tako u Karlovačkoj Županiji prevladava većim dijelom brežuljkasti reljef, dok je u nešto manjem dijelu zastupljen gorski i nizinski reljef. Najniža kota terena iznosi 110 m n.v. i nalazi se na izlazu rijeke Kupe s područja Županije, a najviša 1.534 m n.v., vrh Kula na Bjelolasici, na granici s Primorsko-goranskom županijom. Prostor Županije veoma je raznolik, od širokih naplavnih dolina rijeka na ravničarskom sjeveru, do uskih riječnih kanjona i dolina između planinskih vrhova u južnom dijelu Županije.

Ono što Karlovačku županiju čini toliko posebnom je bogatstvo riječnih tokova. Tako da bilo da se radi o cikloturizmu, raftingu, ziplineu, ili pak slobodnom penjanju, Karlovačka županija svojim prirodnim ljepotama i fenomenima zasigurno ostavlja bez daha i pruža mnoštvo mogućnosti pri odabiru određenog oblika aktivnog turizma.

¹⁴ http://europski-fondovi.eu/sites/default/files/dokumenti/Karlova%C4%8Dka_%C5%BEupanija.pdf

4. AKTIVNI TURIZAM KARLOVAČKE ŽUPANIJE

4.1. Biciklizam

Karlovačka županija pruža mnoge mogućnosti za sve one koji svoj odmor žele provesti na biciklu. S preko 700 kilometara biciklističkih staza¹⁵ i više od 30 različitih ruta, Karlovačka županija pruža slikovite prikaze brežuljkasto krške visoravni Kordun, gorsko-planinskih krajeva Žumberačkog gorja, doline rijeka Kupe, Korane, Dobre i Mrežnice i mnoge druge krajeve. Na putu je moguće vidjeti razne kurije, kapelice i crkve, srednjovjekovne gradine i drevne kamene mostove. Tako je svaka od ruta jedinstvena je na svoj način.

U Karlovačkoj županiji održavaju se i biciklističke manifestacije kao što su : *Biciklijada Karlovačke 4 rijeke*, *Biciklijada Karlovačke županije "od Kupe do Kapele"*, *Cetingradska biciklijada*, *Tour the Slunj*, *Prvosvibanjska biciklijada*, *Ciklobajka*.

Biciklističke staze Karlovačke županije mogu se podijeliti u nekoliko grupa svrstane prema koncentriranosti ruta na određenom području, stoga se one nalaze na području Slunja, Ozlja, Karlovca i Rakovice.

Karlovac i karlovačka okolica imaju ukupno 13 ruta s oko 150 kilometara. Vozeći bicikl moguće je vidjeti brojne slapove, stare dvorce, kamene mostove , prostrane livade i riječne doline.

¹⁵ Turistička zajednica Karlovačke županije: <https://visitkarlovacounty.hr/> (16.01.2021.)

Table 1. Prikaz biciklističkih ruta u Karlovcu i okolici

RUTA	DULJINA RUTE U KILOMETRIMA	UDIO MAKADAMA I ASFALTA	PREPORUČENI PUT
RUTA 1	27 kilometara	20% makadam, 80% asfalt	Novi centar, Zagrad, Dubovac, Kalvarija, Vučjak, Tropčić, Katušin, Čohani, Babići, Skupica, Župčići, Stari grad Novigrad, Kipljanci, Kozjača, Novi centar
RUTA 2	30 kilometara	3% makadam, 97% asfalt	Mrežnički brig, Belavići, Gršćaki, Dubravci, Banjavčići, Draganac, Mračin, Gradišće, Lipa, Trnovo, Zvečaj, Gornje Bukovlje, Donje Bukovlje, Mrežnički brig
RUTA 3	36 kilometara	3% makadam, 97% asfalt	SrCe Prirode (Gorica Lipnička, Ribnik, Lipnik, Sračak, Jadrići, Mrzljaki, Jakovci, Ladešići, Netretić, Kolenovac, Piščetke, Gorica Lipnička, SrCe Prirode
RUTA 4	18 kilometara	13% makadam, 97% asfalt	Mrežnički Brig, Mrežnički Varoš, Pećurkovo Brdo, Banjsko Selo, Leskovac Barilovački, Mrežnički Novaki, Mrežnički Brig
RUTA 5	25 kilometara	22% makadam, 78% asfalt	Duga Resa, Petrakovo Brdo, Kipljanci, Stari grad Novigrad, Frketić Selo, Dubravci, Dubrovčani, Dvorjanci, Galović Selo, Belavići, Mrežnički Varoš, Duga Resa
RUTA 6	2 kilometra	100% makadam	Gršćaki, Duga Resa
RUTA	5 kilometar	100% asfalt	Novigrad na Dobri, Maradini, Vinski Vrh,

7			Netretić
RUTA 8	31 kilometar	100% asfalt	Karlovac, Borlin, Donja Jelsa, Donje Pokuplje, Mahično, Gornje Pokuplje, Jaškovo, Grdun, Zadobarje, Gornje Stative, Zagrad, Karlovac
RUTA 46	53,3 kilometra	5 km, 48,3 km asfalt	Karlovac, Donje Mekušje, Banska Selnica, karlovac
RUTA 47-49	34,8 kilometra	4,8 km makadam, 30 km asfalt	Brođani, Lipje, B Kovačevac, Sjeničak, B. Moravci, Brođani
RUTA 49	14,1 kilometara	1,3 makadam, 12,8 asfalt	Lasinja, Crna Draga, Lasinja
RUTA 51	5,7 kilometara	1,8 makadam, 3,9 asfalt	Kružna ruta kroz Lasinju

Izvor: vlastita izrada autora

Na području grada Slunja i u okolici trasirano je i označeno sedam biciklističkih staza sve ukupne dužine 110 kilometara od čega je samo petstotinjak metara na državnom dijelu cete D1, a ostatak su ceste s malo prometa tako da se u vožnji može uživati bez opasnosti.

Table 2. Prikaz biciklističkih ruta u Slunju i okolici

RUTA	DULJINA RUTE U KILOMETRIMA	PREPORUČENI PUT
RUTA 21	49 kilometara	Slunj, Gornje Taborište, Tatar Varoš, Cetingrad, Podcetin, Kruškovača, Bogovolja, Lađevac, Popovac, Slunj
RUTA 22	39 kilometara	Slunj, Čamerovac, Kruškovača, Podcetin, Bilo, Gnojnice, Slunj

RUTA 23	24 kilometara	Slunj, Gornji Popovac, Lađevačko Selište, Lađevac, Videkić Selo, Lumbardenik, Slunj
RUTA 24	9,1 kilometara	Slunj, Cvitović, Gornja Glina, Slunj
RUTA 25	17 kilometara	Slunj, Cerovac, Marindolsko Brdo, Mali Vuković, Slunj
RUTA 26	9,1 kilometara	Slunj, Lumbardenik, Broćanac (spojna ruta)
RUTA 27	7,4 kilometara	Slunj, šuma Jelvik, Donji Popovac, Lumbardenik, Slunj

Izvor: vlastita izrada autora

Na Ozaljskom području nalazi se 7 označenih i trasiranih biciklističkih staza koje vode kroz cijeli Ozaljski kraj te tako pružaju pogled prema brdskom području toga kraja koje je poznato po vinima.

Table 3. Prikaz biciklističkih ruta u Ozlju i okolici

RUTA	DULJINA RUTE U KILOMETRIMA	PREPORUČENI PUT
RUTA 9	28 kilometara	Ozalj, Trg, Polje Ozaljsko, Zorkovac na Kupi, Zorkovac, Mirkopolje, Brezarić, Krašić, Hrženik, Vrhovac, Zajačko selo, Ozalj
RUTA 10	28 kilometara	Ozalj, Veliki Erjavac, Svetičko Hrašće, Jaškovo, Gornje Pokuplje, Levkušje, Zorkovac na Kupi, Polje Ozaljsko, Ozalj
RUTA 11	39 kilometara	Žakanje, Svetičko Hrašće, Jaškovo, Mali Erjavac, Slapno, Ozalj, Brlog Ozaljsko, Kamanje, Donji Bukovac Žakanjski, Žakanje

RUTA 12	31 kilometara	Krašić, Kučer, Jezerin, Lović Prekriški, Dvorište Vivodinsko, Vivodina, Obrež Vivodinski, Gorniki Vivodinski, Hrzenik, Krašić
RUTA 13	42 kilometara	Medven Draga, Vranjak Žumberački, Lučići, Rajići, Jelenići, Dane, Mrzlo Polje Žumberačko, Glušinja, Javor, Petričko Selo, Hartje, Željezo Žumberačko, Žamarija, Kostanjevac, Medven Draga
RUTA 14	49 kilometara	Kostanjevac, oštrc, Reštovo, Sošice, Kordići Žumberački, Balići, Radina Vas, Petruš Vrh, Dvorište Vivodinsko, Lović Prekriški, Kučer, Krašić, Pribić, Medven Draga, Kostanjevac
RUTA 15	35 kilometara	Sošice, Sveta Gera, Sekulići, Kuljaji, Radatovići, Šiljki, Malinci, Plavci, Reštovo Žumberački, Sošice

Izvor: vlastita izrada autora

4.2. Rafting-kanuing-kajak

S obzirom na to da se Karlovačka Županija nalazi na području četiriju rijeka, mogućnosti za rafting, kanuing i kajaking je mnogo. Za svakoga ponešto. Sveukupno 200 km toka, turistima željnim avanture pruža mogućnost izbora bilo da su voljni adrenalina ili opuštanja. Svaka od četiriju rijeka nosi svoje čari, mane i prednosti.

Rijeka Kupa najduža je karlovačka rijeka, odlična za one koji su spremni na višednevna spuštanja uz kampiranje na obalama. S obzirom na to da niti jedna rijeka svojim cijelim tokom nije ista, tako nije ni Kupa. U Gorskom Kotru brza je i hladna sa strmim obalama, dok se nizvodno od Ozlja razlijeva u pitomu, mirnu nizinsku rijeku kao stvorenu za uživanje u prizorima koje pruža. Na putu se može naići na mlinove, mnoštvo kaskadnih slapova te bogati svijet flore i faune koji nikoga ne ostavljaju ravnodušnim. Rafting na rijeci Kupi moguć je i po

velikom i po malom vodostaju, a on ovisi od godišnjeg doba odnosno količini padalina. Veći vodostaj najčešće je tijekom jesenskih i proljetnih mjeseci i tada je idealan za spuštanje u velikim čamcima za po deset ljudi, dok je tokom ljetnih mjeseci nešto manji. Ukoliko je vodostaj pre nizak, tada se spušta u raftovima za po tri osobe ili još bolje kanuom i kajakom.

Rijeka Dobra najduža je hrvatska ponornica koja ponire u Ogulinu i izvire kod sela Gojak, gdje uz pojačanje Zagorske Mrežnice čini najuzbudljiviju rafting dionicu u Hrvatskoj. Još jedna od uzbudljivijih dionica je spust do mosta u Trošmariji, a najuzbudljiviji dio namijenjen pravim avanturistima je spust niz najveći slap Buk. Ovu dionicu najsigurnije je proći uz iskusnog skipera radi same težine spusta.

Rijeka Mrežnica svojoj prekrasno tirkizno zelenom bojom ne samo da mami ljubitelje plivanja već privlači i ljubitelje raftinga i kanuinga. Ona se odlikuje po nekoliko rafting dionica. Gornji tok sastoji se od nekoliko sedrenih slapova visine do 10 metara. Kao takva pogodna je za pravu avanturu koja uključuje skokove s visokih stijena, hodanje kroz sami kanjon rijeke Mrežnice, ili pak spuštanje raftom preko takozvanih tobogana odnosno slapova. Rafting na Mrežnici idealan je za vrijeme višeg vodostaja u proljeće ili kasnu jesen. U ljetnim mjesecima kada je vodostaj nešto niži predstavlja idealnu priliku za kajaking ili kanuing.

Rijeka Korana svojim tokom pruža mogućnosti pravog adrenalina uzvodno od Veljuna ili pak neodoljivu mogućnost uživanja u mirnoj vodi i prekrasnim krajobrazima nizvodno od Veljuna do Karlovca.

4.3. Ribolov

Zbog svoje četiri rijeke, Dobre, Kupe, Korane i Mrežnice koje su iznimno bistre i čiste, Karlovačka županija ističe se kao destinacija koja je kao stvorena za ribolov. Obiluje različitim vrstama riba, a posebno se ističu šaran, smuđ, štika, som i pastrva, ali ne samo iz razloga što što obitavaju u većem broju naspram nekih drugih ribljih vrsta već zato što su upravo te ribe najatraktivnije za pecanje upravo zbog svoje borbenosti koja začinjava ribolov dozom adrenalina.

Karlovačka županija broji četiri ribolovna društva koja su podijeljena prema određenim kriterijima, a ovlaštena su za: skrb i zaštitu ribljeg fonda, provođenje ribolovnog ispita te izdavanje ribolovne dozvole.

Dio **Dobre** koji se nalazi u Karlovačkoj županiji i, koji izlazi kod Gojaka i teče oko 2 km do Trošt Marije, spušta se okružena visokim i strmim kanjonima do Grabrka. Tu se nalaze glavni ribolovni tereni gdje živi mladica koja doseže težinu do čak preko 15 kg. Upravo zbog tog kanjonskog i nepristupačnog području Dobra je ostala sačuvana. Taj dio pun je brzaca i predivno stvorenih slapova. Dalje teče nizvodno prema Lešću gdje se uz tok pojavljuju manje livadice kao stvorene za pecanje. Od Lipe do Jarče Polja pristup vodi nešto je teži, dok nizvodno pristup vodi postaje bez značajnih prepreka. Na tom krškom i brdovitom terenu nema većih naselja ili industrijskih pogona stoga je rijeka prilično sačuvana. U rijeci Dobri na području Karlovačke županije obitavaju mrena, plotica, klen, podust, a javljaju se i štuka, som, grgeč i žutooka kod Jarčeg polja.

Rijeka Korana čiji se tok nalazi u Karlovačkoj županiji i pokriva dio od sela Dvorište, do Koranskog sela pa desnom obalom do sela Velemerić, ušća Radonje pa sve do ušća Kupe¹⁶ karakterizirana je prekrasnom plavo-zelenom bojom i bogatstvom riba od čega prvenstvenom štukom koja je prisutna gotovom cijelim tokom rijeke, a nerijetko doseže i do 10 kilograma. Idealno vrijeme za pecanje štuke je u proljeće, jesen i zimu kada je ova grabežljivica gladna i kada se prestaje mrijestiti. Ljeti rijeka Korana postaje idealna lokacija za lov na šarana čiji ulov postaje nezaboravan s obzirom na to da bi se upecao nerijetko prođu i dani upravo iz razloga što ribiči kroz para dana prihranjuju mjesto na kojem očekuju šarana kako bi se povećali šanse za njegov ulov. To nisu kapitalni primjerci već se najčešće kreću od 1-2,5 kilograma. Uz štuku i šarana u rijeci Korani prevladava i mrena, bolen i klen.

Rijeka Kupa koja je Karlovačka najpoznatija rijeka, zelene boje i puna riba, ribičima pruža mnoštvo pristupačnih lokacija i vrsta riba. Tok rijeke nizvodno od Karlovca bogata je šaranom, štukom, somom te bijelom ribom.¹⁷ Tijekom zime moguće je vidjeti velika jata riba koja se skupljaju ispod mosta odnosno na svojim zimovalištima. Tada to predstavlja priliku za ribiče koji pecaju teleskopom ili plovkom. U proljeće ponovno kreće aktivan lov na štuku, a ljeti

¹⁶ Klub športskih ribolovaca: <http://www.ksr-korana.hr/> (22.12.2020)

¹⁷ Ibid

na soma i šarana. Kao što je gore višlje već spomenuto, iako rijeka Kupa ima mnogih lijepih pristupačnih lokacija za pecanje, ali najbolje je pecanje iz čamca koje pruža mogućnost izbora najbolje pozicije koje često s obale i nije tako dostupna. Od 2012. godine na rijeci Kupi održava se “Feeder Master Cup” koji je postao prvi i najjači feeder kup u Hrvatskoj kojeg posjećuju ribiči iz cijele Hrvatske, a održava se svake godine sredinom šestog mjeseca.

Kompleks **jezera Šumbar** sastoji se od tri jezera, Komercijalnog, Desnog i Velikog.¹⁸ Svako od njih obiluje različitim vrstama riba. Tako Veliko jezero čija dubina varira od 1 do 7 metara, a čije je dno puno slomljenih grana i ostataka drveća koji često uzrokuju poteškoće tokom lova, obiluje šaranom, amurom, štukom, smuđem, pastrvskim grgečom i bijelom ribom. Na tom jezeru vrijedi pravilo “ulovi i pusti” što znači da svi ulovljeni amuri i šarani moraju biti čuvani u mreži zvanj čuvarica te se bez obzira na broj kilograma moraju pustiti. Desno jezero nešto je manje od Velikog jezera dok mu je dubina gotovo jednaka. Zajedničko im je još da u oba jezera obitavaju iste vrste riba. Ono što ih razlikuje je to što se na Desnom jezeru šarani i amuri smiju odnositi, ali naravno uz poštivanje dozvoljenog dnevnog ulova ribe i mjera lovostaja. Eko jezero mnogo je manje od prethodna dva, ali je zato nastaje i datira iz pedesetih godina 20. stoljeća te u njemu također obitavaju amuri i šarani uz još poneku bijelu ribu.

Jezero Sabljaci koje se nalazi u blizini grada Ogulina nastalo je pregradnjom toka Zagorske Mrežnice te kao takvo obuhvaća 170 hektara vodene površine čija je obala duguljastog oblika u rasponu od 6 kilometara, a čije dubine skrivaju šarana, smuđa, linjaka, klenu, amura, crvenperku i tolstolbika. Na jezeru nije dozvoljeno pecanje ili hranjenje riba iz čamca već su dozvoljene samo aktivnosti s obale.

Rijeka Mrežnica vrlo je privlačna i zanimljiva rijeke prepuna brzaca i plicaka čiji tok presijecaju brojni maleni otoci, a obiluje svim vrstama bijele ribe, ali i štukom, somom i malo šaranom. U zimskim mjesecima kada ribe odlaze u svoja zimovališta, moguće ih je pecati kod mjesta Zatoka gdje se nalazi stari rukavac koji je od davnina poznat po štukama i llinjacima.

Rijeka Slunčica koja izvire 5 kilometara od Slunja i ulijeva se u rijeku Koranu svega 30 metara od Rastoka, usječena je u kanjon dubine 50 metara. s uskim i krivudavim tokom., a od ribe u njoj prevladava potočna pastrva, lipljen, nosara, potočni rak, plotica i potočna mrena.

¹⁸ **Cro carp**: <http://www.cro-carp.com/> (22.12.2020.)

4.4. Jahanje

U Karlovačkoj županiji postoji par aktivnih klubova namijenjenih za terapijsko i rekreacijsko jahanje, a to su: konjički klub Karlovac, konjički klub Fany, konjički klub Barilo, konjički klub Rastoke i konjički klub Rozinata Uz aktivne i registrirane konjičke klubove postoje još rančevi: ranch Terra i ranch Equus igni.

Konjički klub Karlovac osnovan je 1967. godine te pruža mogućnosti uključivanja u program: edukacije, škole jahanja, rekreativnog jahanja i terapijskog jahanja. Za sve programe postoji određena minimalna dobna granica. Za sudjelovanje u terapijskom jahanju, dobna granica za polazak je navršenih tri godine, dok individualan sat terapijskog jahanja traje dvadeset do šezdeset minuta. Za školu jahanja dobna granica navršenih je 9 godina.

Konjički klub Četiri Rijeke osnovan je 2013.godine i smješten u okolici grada Karlovca, Mahičnu.¹⁹ Kao relativno mladi konjički klub u svom program nudi aktivnosti škole jahanja, satove jahanja s trenerom te za one iskusnije jahanje kroz Draganičke brežuljke.

Ranch “Eguus Ingi” nalazi se nedaleko od Rakovice, u Jelovom Klancu, netaknutom kanjonu nedaleko od Plitvičkih jezera. Od programa nudi, kratku edukaciju na temu jahanja nakon čega slijedi šetnja na konju kroz šumu. Uz ture za početnike tu su I ture za iskusne jahače u trajanju od par sati, a izleti koje nude mogu biti jednodnevni i višednevni.

Konjički klub Fany nalazi se u mjestu Vukmanički Cerovac, nedaleko od grada Karlovca, u smijeru Slunja Kao takav nudi mogućnost jahanja na 30-ak kilometara staza koje vode šumakim putevima i liavdama prema rijeci Korani. Osnovan je 2004.godine i kao takav nudi mogućnost vožnje fjakerom, šetnje šumom i uz rijeku Koranu te iskustvo o brizi konja.

4.5. Špiljarenje

¹⁹Moja djelatnost: <https://www.moja-djelatnost.hr/> (5.5.2021.)

Karlovačka županija kolijevka je hrvatskog speleoturizma s preko 500 spilja koje se nalaze u plitkom kršu, a upravo na tom kršu nalaze se četiri od prvih sedam najdužih spilja u Hrvatskoj. Đulin ponor-Medvedica kraj Ogulina, Panjkov ponor-Varićakova spilja kod Kršlje, spilja u kamenolomu kod Tounja te sustav Jopićeva spilja u blizini Krnjaka. Gore naveden pojam “kolijevka hrvatskog speleoturizma” dolazi zato što su se na upravo tom području zabilježili prvi turistički izleti i gdje je snimljen prvi snimak spilje u Hrvatskoj.

Baračeve spilje čini kompleks od četiri spilje, Gornja, Donja, Nova (u starijoj literaturi naziva se i Treća) i Izvora Baračevac. Gornja spilja otvorena je za turističke posjete još davne 1892. godine, ali je ubrzo, već negdje nakon godinu dana zatvorena. Nakon što je bila zatvorena dugo godina za posjetitelje, oko devedeseti godina dvadesetog, stoljeća javlja se interes za njezino ponovno otvaranje. Novcem koji su prikupili od donacija, Gornja i Donja spilja dobivaju označene staze i struju te se ponovno otvaraju za turiste 2004. godine.

Njihova unutrašnjost bogata je špiljskim ukrasima (speleothemima) kao što su stalaktiti, stalagmiti, stupovi, saljevi i kaskade, a u njoj se još i skrivaju dvije vrste šišmiša (veliki i mali potkovnjak).

Gornja Baračeva spilja od velikog je arheološkog i paleontološkog značaja posebice zbog kostiju špiljskog medvjeda koji je izumro krajem pleistocena te po pronalasku ljudskih kostiju²⁰ još nepoznate starosti. Izvora Baračevac odnosno izvor Baračevac nalazi se u podnožju Baračeve brine na 295,5 metara nadmorske visine i kao takva nije dostupna za posjete turista s obzirom na to da je njezina podvodna unutrašnjost vidljiva samo uz primjenu speloronilačkih metoda onih kojih se za njih profesionalno obučeni.

Spilja Vrlovka ili kako su ju prije zvali Brlovka nalazi se unutar općine Kamanje i važna je kako zbog svojih prirodnih fenomena tako i zbog svog povijesnog značaja. Njezine podzemne odaje čuvaju fosilne ostatke školjaka i pužića još iz doba mezozoičke ere, dok joj unutrašnjost krasi povremeni tok s jezercima koja su bogata kalcitnim ukrasima koji su se stvarali tisućljećima.

²⁰ [http://skol.hr/wp/wp-content/\(21.12.2020.\)](http://skol.hr/wp/wp-content/(21.12.2020.))

Na osnovi dosadašnjih istraživanja pretpostavlja se da je špilja Vrlovka služila kao neolitičko svetište, a naselje koje se je razvilo povrh brda, mjesto okupljanja i hodočašćenja ljudi iz doba neolitika. Prvi dokumentirani spisi na temu istraživanja spilje nastali su krajem 19. stoljeća, a daljnja interesiranja za njezinu unutrašnjost povećavaju se krajem dvadesetih godina dvadesetog stoljeća. To je vodilo osposobljavanju 330 metara spilje za posjet turista u kolovozu 1928. godine.

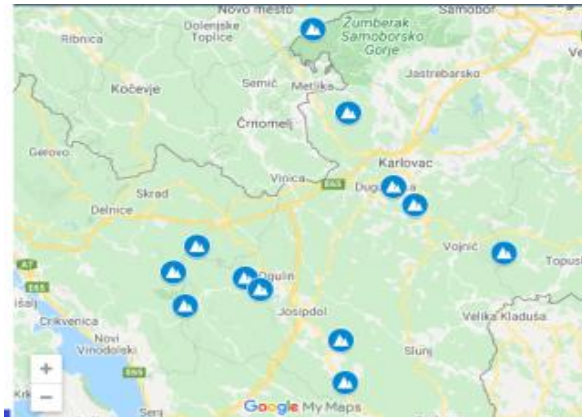
Najvrjednijim se nalazom smatra smeđa keramička bočica visoka devet centimetara i ukrašena bijelim inkrustacijama koja datirana iz 2500. godini prije Krista i pripada lasinjskoj kulturi.²¹

4.6. Planinarenje i pješaćenje

Karlovačka županija nije poznata po najvišim hrvatskim planinama, ali je poznata po početku hrvatskog planinarstva. Početci interesiranja za planinarenje započinju oko sedamdesetih godina devetnaestog stoljeća nakon što se je Johannes Frischauf, sveučilišni profesor iz Graza uspeo na planinu Klek. Zateknut i ushićen viđenim sastaje se u Ogulinu s časnikom i književnikom Budom Budisavljevićem te pravnikom i piscem Vladimirom Mažuranićem. Njihov sastanak predvodi osnivanju prvog Hrvatskog planinarskog društva (HPD). Kao podsjetnik o povijesti alpinizma i planinarstva u Hrvatskoj. 1984. godine otvorena je izložba u sklopu zavičajnog muzeja Ogulina.

²¹ **Wish:** <https://www.wish.hr/> (28.04.2021.)

Slika 1 Karta s planinskim usponima

Izvor: Google maps

Karlovačka županija broji dvanaest planinarskih uspona od kojih je planina **Klek** sa svojih 1181 metara nadmorske visine i izgledom koji podcijeća na usnuloga diva, najpoznatija i najprivlačnija. Zbog svojih značajnih krajobraznih vrijednosti nalazi se pod zaštitom kao značajan krajobraz, a uzdiže se iznad Ogulinsko-plašćanske udoline, kao sjeveroistočni izdanak planinskog lanca Velika Kapela.²² Kao takva, zbog pogleda koji pruža po cijelom obzoru, oduvijek plijeni pozornost istraživača, izletnika, planinara, umjetnika, ali i usputnih prolaznika. Na nadmorskoj visini od 100 metara nalazi se planinarski dom sagrađen je u periodu od 1954. do 1958. godine i danas se u njemu nalazi 40 ležajeva. Prilikom uspona moguće je vidjeti alpsku vegetaciju s vrlo rijetkim biljkama kao što su dlakavi sač, kitajebelov jaglac, hrvatska bresina, a od životinja je moguće susresti risa, vuka, mrkog medvjeda, puhove, sivog sokola i škanjca osaša. Jedna zanimljivost je kako se na livadama nalaze brojni leptiri od kojih su neki rijetki kao jedna podvrsta štajerkog vrnog okaša koji živi samo na Kleku.²³

Vrh Kula koji se nalazi na **Bjelolasici** najviši je vrh planinskoga lanca Velika Kapela, a ujedno i najviši vrh Karlovačke i Primorsko-goranske županije. Bjelolasica je dobila ime prema uskom svijetlom hrptu koji se ističe iznad šumskog pojasa osobito onda kada je pod snijegom. Što se tiče vegetacije najviše prevladavaju šume bukve i gorske livade, a od životinjskog svijeta

²² Karlovačka županija: <https://visitkarlovacounty.hr/> (9.1.2021.)

²³ Wikipedia: <https://hr.wikipedia.org/>

moguće je sresti mrkog medvjeda, risa, vuka i sivog sokola. Do vrha Kula moguće je doći putem sedam planinarskih prilaza čije ukupno trajanje staze traje od jedan do tri i pola sata, a na samom vrhu i vršnom grebenu nesmetano se može uživati u pogledima na Velebit, Klek, Bijele i Samarske stijene, Krk, Cres, itd. Do vrha je moguće doći iz mjesta Vrbovska poljana u trajanju jedan sat i deset minuta, iz mjesta Begovo Razdolje preko Vrbovke planine u trajanju dva sata i pedeset minuta, iz Begovog Razdolja preko Žute Poljane u trajanju tri sata, iz Vrela preko Gričevite draga u trajanju tri sata te iz Vrela preko Gomirkovica u trajanju tri i pol sata.

Vinica je jedan od manjih planinarskih uspona i nalazi se na 321 metar nadmorske visine okružena rijekom Koranom s juga i rijekom Mrežnicom sa Sjevera. Do njezinog vrha moguće je doći trima planinarskim prilazima. Sa željezničkog kolodvora do planinske kuće “Mladena Polovića u trajanju jedan sat, iz Belajskih Poljica do vrha u trajanju od 50 minuta i s mosta u Gornjem Polju Mrežničkom u trajanju sat vremena i deset minuta. Na planinarskim prilazima moguće je vidjeti vinograde i voćnjake lokalnih žitelja, prekrasnu šumu bukve čiji središnji prolaz kroz šumu predstavlja čarobnu ljepotu u zimskim danima sa snijegom. Usponi su blagi i relativno lagani te tako savršeni za početnike.

Na Velikoj Kapeli, jugoistočno od Kleka, na 809 metara nadmorske visine nalazi se vrh **Stožac** koji je dobio ime prema svom stožastom obliku. Do vrha Stožac moguće je doći trima prilazima. Od Bjelskog do Stožca u trajanju od svega 25 minuta, od mjesta “Kneja” u trajanju od 35 minuta iz Vučić Sela u Ogulinu u trajanju od jedan sat i petnaest minuta.

Martinščak je stožasti brijeg koji se nalazi na 346 metara nadmorske visine jugozapadno od grada Karlovca. Na njegovom vrhu nalazi se prelijepa livada s kapelicom svetog Martina sagrađena 1936. godine na mjestu na kojem je prije bila crkva. Prema toj kapelici je i sam brijeg dobio ime. Na ovome brijegu, prema nekim povjesničarima pisana je povijest. Smatra se da je 1102. godine upravo na ovome mjestu potpisana Pacta Conventa. Ugovor kojim su Hrvati izgubili svoju samostalnost. O tome događaju svjedoči pronađena kamena ploča na kojoj se nalazi uklesana 1102. godina. Sa samoga vrha moguće je vidjeti dobar dio Korduna te obris Kleka i Bjelolasice u daljini. Do vrha Martinščak moguće je doći iz Gornjeg Velemerića u trajanju od trideset minuta, iz mjesta Cerovac preko Ladvenjaka u trajanju jedan sat i dvadeset minuta te iz mjesta Belajske Poljice u trajanju od jedan sat i dvadeset minuta. Od Vrhova Martinščak moguće je doći i do obližnje Vinice.

Sveta Gera ili kako je Slovenci zovu Trdinovim vrhom nalazi se na 1178 metara nadmorske visine s čijeg se vrha pruža odličan pogled na Sloveniju sve do Alpa. Sjeverozapadni dio teritorijalno pripada Hrvatskoj, a jugo-istočni dio Sloveniji. Do vrha sveta Gera moguće je doći s dviju početnih točaka koje se nalaze u Karlovačkoj županiji, iz mjesta Šošice u trajanju od dva i pol sata te iz mjesta Sekulići u trajanju od dva sata, dok je sa Slovenske strane moguće pristup s čak četiri planinarskih prilaza. Iz točke Gabrje u trajanju od dva sata, iz točke Krvavi kamen u trajanju od jedan sat je i iz točke zvana Gosposdična u trajanju od jedan sat.

Petrova Gora niža je planina koja se nalazi između Kupe, Korane i Gline, jugoistočno od grada Karlovca čiji se najviši vrh zove se Veliki petrovac i nalazi se na 512 metara nadmorske visine, a ne znatno manji vrh Mali Petrovac na 507 metara nadmorske visine. To područje obraslo je šumama hrasta, graba, bukve i kestena s livadama i pašnjacima. Na Petrovoj gori nalazi se i istoimena planinarska obilaznica koja je podjeljana je na dvije gotovo jednako dugačke staze, crvenu i zelenu koje sveukupno imaju osam kontrolnih točaka. Svaka od tih točaka priča svoju priču, a upravo po pričama i imaju ime. Tu su ostatci pavlinskog samostana, partizanska bolnica iz doba Drugog svjetskog rata, rimske staze te primopredaja o smrti i pokopu hrvatskoga kralja Petra Svačića. Spajanje crvene i zelene staze nalazi se na početnoj točki planinarskog ishoda, kod lovačke kuće Muljava. U sklopu turističkog centra Petrova gora moguće je i sudjelovati u streličarstvu, jahanju bicikliranju i *trekkingu*.

Još neki planinarski vrhovi za uspon su Velika Javornica, Bijela kosa i Vodenica.

4.7. Paintball

U Karlovačkoj županiji postoji par destinacija u kojima se pruža mogućnost igre paintballa. Na području općina Ribnik, Slunj, Rakovice, Zvečaja i Duga Rese.

U Novakima Lipničkim, općini Ribnik, paintball je moguće zaigrati na prirodnom terenu uz dodatni sadržaj kao što je odbojkaško igralište, košarkaško igralište, igralište za badminton te viseća kuglana.

Na području općine Slunja paintball je moguće zaigrati na prirodnom terenu, ali i u dvorani.

4.8. Kupanje

Zbog svojih četiriju rijeka, Korane, Kupe, Dobre i Mrežnice, Karlovačka županija pravi je raj za kupaće. Oni koji su malo hrabriji sezonu kupanja otvaraju već u svibnju dok oni malo manje hrabri ipak čekaju da temperatura vode malo poraste.

Na rijeci **Korani** nalazi se nekoliko većih kupališta: gradsko kupalište u Slunju, gradsko kupalište u Karlovcu (Foginovo), kupalište Korana u Selu Korana te kupalište u Bariloviću. Uz navedena kupališta postoje još i mnoga druga, malo skrivenija. Prosječna temperatura rijeke Korane koja je još u 19. stoljeću potvrdila svoju ljekovitost, u ljeti iznosi 24 °C. Najljepšu boju i najbistriji tok moguće je vidjeti u Selu Korana gdje su svaka ribica i svaki kamenčić vidljivi potpuno jasno, a kupalištima je moguće pronaći i dodatne sportske sadržaje kao što su boćanje, odbojka na pijesku ili vježbanje na spravama.

Slika 2 Rijeka Korana, Selo Korana

Izvor: <https://www.bearslog.com/>

Rijeka **Kupa** čiji se izvor nalazi u Nacionalnom Parku Risnjak svega 30 kilometara od mora jedinstvena je na svijetu s tokom koji ide prema unutrašnjosti, a što se ne može reći ni ti za jednu drugu rijeku na svijetu. Na rijeci se je moguće kupati na gradskom kupalištu u Ozlju , kupalištu Brlog grad u Kamanju, na kupalištu Bubnjarci u Žakanju, na kupalištu Jurovo u Jurovskom brodu ,na kupalištu Prilišće te kod Kamanja u kampu Petrinski kut. Uz navedena kupališta moguće se je kupati i na nekim privatnijem plažama ili prilazima vodi. Rijeka Kupa nešto je malo hladnija rijeka, no taman ugodna za osvježenje u vrućim ljetnim danima.

Rijeka **Mrežnica** čiji je izvor spiljsko vrelo nedaleko od grada Slunja svojom modrom tirkizno zelenom bojom zove kupaće na kupanje. Sa svojih 64 kilometara toka i s 98 slapova koliko se nalazi u Karlovačkoj županiji, kupaćima pruža mogućnost višestrukog izbora kada je riječ o izboru kupališta. Kupanje je moguće na uređenim kupalištima u Galović selu, Donjem Zvečaju, Generalskom Stolu, Maloj Švarči, Mihalić selu, Dugoj Resi te u Primišlju.

Rijeka **Dobra** nešto je manje popularna za kupanje u odnosu na prethodno navedene rijeke Kupu, Koranu i Mrežnicu zato što se na njoj nalaze čak dvije hidroelektrane od kojih je posebno jedna, HE Lešće narušila sigurnost kupaća s obzirom da je vodostaj rijeke postao nepredvidiv. Sukladno navedenom na nekim kupalištima nalazi se znak upozorenja o mogućnosti nailaska vodenog vala iz hidroelektrane Lešće. Među najpoznatijim kupalištima na rijeci Dobri ističu se kupalište Grdun, Kupalište Stative (Krvavi mlin) te kupalište na Dobri.

Jezero Sabljaci akumulacijsko je jezero koje je nastalo pregradnjom Zagorske Mrežnice zbog potreba hidroelektrane Gojak, danas zvano i Ogulinsko more, omiljeno je izletišta svih onih koji su željni aktivnosti na vodi. Osim kupanja na jezeru je moguće i jedrenje na daskama.

Toplice Lešće nalaze se na odprilike pola puta u smjeru Karlovac-Ogulin u srcu prirode uz rijeku Dobru. Kupanje je moguće na unutarnjim i vanjskim bazenima čija je temperature +20 °C.

4.9 Zipline

Iskustvo zip-linea moguće je iskusiti u adrenalinskom parku Plitvice gdje se u ponudi nalazi zip-line u dužini od 300 metara koji postiže brzinu i do 70 kilometara na sat s čijeg se spusta vidi pogled na kanjon rijeke Korane iznad koje se i sam zip line nalazi.

Nedaleko od adrenalinskog parka Plitvice u smjeru Karlovca nalazi se i Turistički centar Marko koji u svojoj ponudi ima i adrenalinski park Ogi koji u ponudi također ima veliku ljuljačku i zip-line čija brzina spusta postiže čak 120 kilometara na sat na visini od 12 metara iznad zemlje.

5. PRETPOSTAVKE ZA RAZVOJ AKTIVNOG TURIZMA U KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI

Iz strategije za razvoja turizma Karlovačke županije moguće je istaknuti najvažnije mjere koje su od krucijalne važnosti za razvoj Karlovačke županije do 2025.godine.

Te mjere temelje se na valorizaciji postojećih resursa te njihovom smislenom povezivanju kako bi tvorili jedan cjeloviti i prepoznatljiv turistički proizvod. Od strane žitelja Karlovačke županije vidljiva je spremnost i želja da doprinesu razvoju upravo ovog oblika turizma u Karlovačkoj županiji. Kako bi to i postigli posebno su voljni provesti određene primijene unutar smještajne strukture, na području enogastronomije i novom ponudom aktivnosti u prirodi.

Cilj Karlovačke županije je da postane vodeća kontinentalna hrvatska regija aktivnog turizma koja će privlačiti posjetitelje tijekom cijele godine. Kao bi u tome uspjela Karlovačka županija spremna je raditi na podizanju svijesti svih žitelja o važnosti i koristima turizma koje turizam donosi na lokalnoj razini, spremna je pružani i profesionalno razvijati potporu poduzetnicima s ciljem unaprjeđenja boljitka života na nekoliko razina, voljna je preuzeti ulogu u promicanju, komercijalizaciji i podizanju doživljaja i iskustva temeljenih na resursu Plitvičkih jezera koja bi trebala biti i trenutno jesu glavni resurs za privlačenje turista u Karlovačku županiju.

Mjere putem kojih Karlovačka županija planira ostvariti svoj cilj temelje se na:

- ❖ razvoju primarne turističke infrastrukture u vidu građenja biciklističkih staza, jahačkih staza i izgradnje centara za aktivnosti na vodi
- ❖ izradi detaljne karte koja će sadržavati ucrtane rute sa zaustavnim točkama i drugim elementima kao što su ugostiteljski i smještajni kapaciteti, servisne točke, atrakcije i slične
- ❖ organiziranom razvijanju turističke ponude sportskih i rekreativnih aktivnosti na razini Županije
- ❖ revitalizaciji sportskih centara Bjelolasica i njegovim svrstavanjem u turističku ponudu

- ❖ podizanju kvalitete ponude aktivnog turizma putem suradnje privatnog i javnog sektora
- ❖ promociji cjelokupne ponude aktivnog odmora putem *online* kanala (društvene mreže i web) te putem *offline* kanala (brošure)
- ❖ pronalaženju kvalitetnih projektnih prijedloga i njihova prijava na EU programe financiranja kao što su: Program za razvoj javne turističke infrastrukture i Program razvoja cikloturizma na kontinentu
- ❖ podizanju prepoznatljivosti aktivnog odmora u Karlovačkoj Županiji na međunarodnoj razini putem većih afirmativnih kanala i platform kao što je *Outooractive*

Uz navedene mjere koje planira provesti Karlovačka Županija identificirano je i šest ključnih inicijativa za pomoć u razvoju turističke infrastrukture, a one su sljedeće:

- ❖ Sustav vidikovaca,
- ❖ Sustav interpretacijskih centara i muzeja,
- ❖ Revitalizacija i unapređenje dvoraca i utvrda,
- ❖ Sustav panoramskih balona,
- ❖ Tematski turistički parkovi ,
- ❖ Infrastruktura za aktivni odmor.

6. ZAKLJUČAK

Aktivni turizam spada u specifične oblike turizma, koji su uvjetovani određenim motivom koji turiste pokreće na putovanje u destinaciju gdje je turistička ponuda prilagođena željama odnosno specifičnim interesima turista s ciljem ostvarenja željenog doživljaja. U turističke usluge aktivnog turizma spadaju aktivnosti koje se provode na vodi, kopnu i u zraku pa kao takve obuhvaćaju kupanje, paintball, biciklizam, kajaking, rafting, kanuing, planinarenje, pješaćenje, ribolov, jahanje, paragliding i druge. Aktivni turizam može se podijeliti u dvije skupine, hard i soft turizam. Hard turizam je onaj oblik aktivnog turizma za čiju je provedbu od strane turista potreban visok nivo znanja i pripremljenosti kako bi se rizik povreda turista smanjio. Tu spadaju špiljarenje, planinarenje, slobodno penjanje, rafting, orijentacijsko penjanje, itd. Suprotnost hard turizmu je soft turizam koji obuhvaća aktivnosti koje imaju veoma nizak nivo od povreda te za čiju se izvedbu nije potrebna nikakva posebna pripremljenost ili vještine. U soft turizam spadaju jahanje, kampiranje, kanuing, pješaćenje.

Iz do sada svega pročitano, mogu zaključiti kako Karlovačka županija sudjeluje u stvaranju i razvitku specifičnih oblika aktivnog turizma te kao takva svojim potencijalnim turistima na raspolaganje stavlja nekoliko oblika aktivnog turizma. Biciklizam s preko 500 kilometara trasiranih biciklističkih ruta koji turistu omogućuju ugodnu i sigurnu vožnju, ali i slikovite prizore krajolika Karlovačke županije. Zatim pješaćenje i planinarenje na čak 12 planinarskih uspona ili pak *zipline*. Ribolov na rijekama i jezerima koja su bogata raznim vrstama ribama od smuđa, pastrve, štuke, soma, šarana, plotice, klana, grgeča, babuške i još mnogim drugih. Rafting i kanuing na rijeci Mrežnici, Dobri, Kupi i Korani. Također nudi i mogućnosti rekreativnog jahanja, terapijskog jahanja i edukacija na temu jahanja. Na pojedinim lokacijama na istom je mjestu moguće i kupanje i paintball uz dodatne sadržaje koji se nude.

Za privlačenje još više aktivnih turista u Karlovačku županiju među prvim stvarima što bih ja napravila su knjižice s preklopnim kartama podijeljene u više kategorija, po oblicima aktivnog turizma s popratnim sadržajima koji su na karti označeni topografskim znakovima, a u nastavku knjižice mnogo više objašnjena s obaveznim kontaktima za svakog od navedenog.

Prilikom pisanja ovoga rada naišla sam i na problem s pronalaženjem većeg broja informacija na pojedinu temu. Bilo bi korisno da stranica pruža mogućnost pogleda na sve pružatelje usluga pojedinačno, a da se pritom pronađe i više dodatnih informacijama o pojedinim uslugama koje se pružaju. Smatram da bi na taj način pojedini aktivni turisti imali bolji uvid u samu ponudu.

POPIS LITERATURE

STRUČNA LITERATURA

1. Čaplar, Alan 2012 Planinarski udžbenik. Hrvatski planinarski asvez Zagreb, 13
2. Čaplar Alan 2011 Planinarski vodič po Hrvatskoj, Mozaik knjiga, Zagreb, 11
3. Čorak, S. 2016, Hrvatski turizam- plavo, bijelo, zeleno, Institut za turizam, Zagreb
4. Čorak, S.,Mikačić, V.,2006. Hrvatski turizam-plavo, bijelo, zeleno, Institut za turizam Zagreb

INTERNET STRANICE

1. *Analiza tržišta pustolovnog turizma*
<https://repozitorij.efzg.unizg.hr/islandora/object/efzg%3A5311/datastream/PDF/view>
2. <http://www.plitvickedoline.hr/info/rakovica-plitvicke-doline/aktivni-odmor/>
3. https://mail.kazup.hr/images/dokumenti/razvoj_turizma/20180502_analiza%20stanja.pdf
4. <https://repozitorij.kif.unizg.hr/islandora/object/kif%3A307/datastream/PDF/view>
5. <https://tzp-kupa.hr/>
6. <https://zizuhotel.ru/bs/registraciya-ip/vidy-turizma-ih-harakteristiki-i-osobnosti-tipy-i-vidy-turizma/>
7. *Konjički turizam*
https://www.researchgate.net/publication/272486564_Konjicki_turizam_Equestrian_Tourism
8. Paragliding, <https://repozitorij.fsb.unizg.hr/islandora/object/fsb%3A4620>
9. Planinarenje, <https://www.pskgoc.com/planinarenje>
10. *Razvoj slobodnog penjanja u turističkoj ponudi Hrvatske*,
<https://core.ac.uk/download/pdf/198060306.pdf>
11. Službena stranica Turističke zajednice Karlovačke Županije,
<https://visitkarlovaccounty.hr/>

12. Strategija razvoja turizma Ivanić Grada <http://www.ivanic-grad.hr/media/725174/Strategija%20razvoja%20turizma%20Grada%20Ivanic-Grada.pdf>
13. *Strategija stanja i strategija razvoja turizma Karlovačke županije do 2025.godine* https://mail.kazup.hr/images/dokumenti/razvoj_turizma/20190213_Strategija%20razvoja_final.pdf
14. Športski ribolov na slatkim vodama, <https://ribarstvo.mps.hr/default.aspx?id=20>
15. Županijska razvojna strategija Karlovačke Županije 2011.-2013. http://europski-fondovi.eu/sites/default/files/dokumenti/Karlova%C4%8Dka_%C5%BEupanija.pdf

POPIS TABLICA

Table 1. Prikaz biciklističkih ruta u Karlovcu i okolici	17
Table 2. Prikaz biciklističkih ruta u Slunju i okolici.....	18
Table 3. Prikaz biciklističkih ruta u Ozlju i okolici	19

POPIS ILUSTRACIJA

Slika 1 Karta s planinskim usponima.....	27